

אם־בחקתי תלכו ואתימצותי תשמרו ועשיתם אתם:	3	If you follow My laws and faithfully observe My commandments,
גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו: ונתתי	4	I will grant your rains in their season, so that the earth shall yield its produce and the trees of the field their fruit.
את־זרע ואכלתם לחמכם לשבע וישבתם לבטח בארצכם: והשיג לכם ויש את־בציר ובציר ישיג	5	Your threshing shall overtake the vintage, and your vintage shall overtake the sowing; you shall eat your fill of bread and dwell securely in your land.
מחריד והשבתי חיה רעה מרהאֶרֶץ וחרב לא־תעבר בארצכם: ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין	6	I will grant peace in the land, and you shall lie down untroubled by anyone; I will give the land respite from vicious beasts, and no sword shall cross your land.
ורדפתם את־אי־ביכם ונפלו לפניכם לחרב:	7	[Your army] shall give chase to your enemies, and they shall fall before you by the sword.
מאה ומאה מקם רבבה ירדפו ונפלו אי־ביכם לפניכם לחרב: וירדפו מקם חמשה	8	Five of you shall give chase to a hundred, and a hundred of you shall give chase to ten thousand; your enemies shall fall before you by the sword.
והפריתי אתכם והרביתי אתכם והקימתי את־בריתי אתכם: ופניתי אליכם	9	I will look with favor upon you, and make you fertile and multiply you; and I will maintain My covenant with you.
ואכלתם ישן נושן וישן מפני חדש תוציאו:	10	You shall eat old grain long stored, and you shall have to clear out the old to make room for the new.
ונתתי משקני בתוכם ולא־תגעל נפשי אתכם:	11	I will establish My abode in your midst, and I will not spurn you.
והתהלכתי בתוכם והייתי לכם לאלהים ואתם תהיו־לי לעם:	12	I will be ever present in your midst: I will be your God, and you shall be My people.
להם עבדים ואשבוֹ מטת עֲלֵכֶם ואולך אתכם קוממיות: אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים מהֶלֶת	13	I am your God who brought you out from the land of the Egyptians to be their slaves no more, who broke the bars of your yoke and made you walk erect.
ואם־לא תשמעו לי ולא תעשו את כִּלְהַמְצוֹתַי האלה:	14	But if you do not obey Me and do not observe all these commandments,
נפשכם לבלתי עשוֹת את־כִּלְהַמְצוֹתַי להפרכם את־בריתי: ואם־יבחקתי תמאסו ואם את־משפטי תגעל	15	if you reject My laws and spurn My rules, so that you do not observe all My commandments and you break My covenant,

היובל ישוב השלה לאשר קנהו מאתו לאשר־לו אחזת הארץ: בשנת	24	In the jubilee year the land shall revert to the one from whom it was bought, whose holding the land is.
וכל־ערקבֹּן יהיה בשקל הקדש עשרים גרה יהיה השקל:	25	All assessments shall be by the sanctuary weight, the shekel being twenty gerahs.
בבהמה לא־יִקְדֹּשׁ איש אתו אִם־שור אִם־שה ליהנה הוא: אך־בכֹּר אֲשֶׁר־יִבְקֹר ליהנה	26	A firstling of animals, however, which—as a firstling—is יהוה's, cannot be consecrated by anybody; whether ox or sheep, it is יהוה's.
ופדה בערקבֹּן וקפח חמשתו עליו ואם־לא יגאל ונמקר בערקבֹּן: ואם בבהמה הטמאה	27	But if it is of impure animals, it may be ransomed at its assessment, with one-fifth added; if it is not redeemed, it shall be sold at its assessment.
אחזתו לא ימכר ולא יגאל כִּלְהַרְם קדש־קדשים הוא ליהנה: אֲשֶׁר יִחְרַם איש ליהנה מכל־אֲשֶׁר־לו מאנדם ובהמה ומשנה אך־כִּלְהַרְם	28	But of all that anyone owns, be it human or beast or land-holding, nothing that has been proscribed for יהוה may be sold or redeemed; every proscribed thing is totally consecrated to יהוה.
כִּלְהַרְם אֲשֶׁר יִחְרַם מִרְהָאָדָם לא יפדה מות יומת:	29	No human being who has been proscribed can be ransomed: that person shall be put to death.
הארץ מנזר הארץ מפני חלץ ליהנה הוא קדש ליהנה: וכל־מעשר	30	All tithes from the land, whether seed from the ground or fruit from the tree, are יהוה's; they are holy to יהוה.
ואם־גאל יגאל איש ממעשרו חמשתו יקף עליו:	31	If any party wishes to redeem any tithes, one-fifth must be added to them.
וצאן כל אשר־יעבר תחת השבט תעשירי יהיה־קדש ליהנה: וכל־מעשר בקר	32	All tithes of the herd or flock—of all that passes under the shepherd's staff, every tenth one—shall be holy to יהוה.
ואם־המר ימילנו ויהיה־הוא ותמונתו יהיה־קדש לא יגאל: לא יבקר ביד־טוב לרע ולא ימירנו	33	One must not look out for good as against bad, or make substitution for it. If one does make substitution for it, then it and its substitute shall both be holy: it cannot be redeemed.
המצוֹת אשר צוה יהוה את־משה אל־בני ישראל בהר סיני: אלה	34	These are the commandments that יהוה gave Moses for the Israelite people on Mount Sinai.

[illegible]

10	One may not exchange or substitute another for either good for bad, or bad for good; if one does substitute one animal for another, the thing loved and its substitute shall both be holy.	אִם יִשְׁחָט אֶת הַבְּרִיאָה הַזֹּאת וְהִנִּיחַ אֶת הַבְּרִיאָה הַשְּׂמִינִית אֲחֵרָה בְּמָקוֹם הַזֶּה אֲחֵרָה אֲחֵרָה לֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה וְלֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה
11	If [the vow concerns] any impure animal that may not be brought as an offering to יהוה, the animal shall be presented before the priest, and the priest shall assess it. Whether high or low, whatever assessment is set by the priest added to its assessment.	וְהִנִּיחַ אֶת הַבְּרִיאָה הַשְּׂמִינִית אֲחֵרָה אֲחֵרָה לֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה וְלֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה
12	and if one wishes to redeem it, one-fifth must be added to its assessment.	וְהִנִּיחַ אֶת הַבְּרִיאָה הַשְּׂמִינִית אֲחֵרָה אֲחֵרָה לֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה וְלֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה
13	If any party consecrates a house to יהוה, the priest shall assess it. Whether high or low, "high or low Lit. "good or bad," as the priest assesses it, so it shall stand;	וְהִנִּיחַ אֶת הַבְּרִיאָה הַשְּׂמִינִית אֲחֵרָה אֲחֵרָה לֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה וְלֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה
14	and if the one who has consecrated the house wishes to redeem it, one-fifth must be added to the sum at which it was assessed, and then it shall be returned.	וְהִנִּיחַ אֶת הַבְּרִיאָה הַשְּׂמִינִית אֲחֵרָה אֲחֵרָה לֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה וְלֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה
15	If any party consecrates to יהוה any land-holding, its assessment shall be in accordance with its seed requirement. fifty shekels of silver to a omer of barley seed.	וְהִנִּיחַ אֶת הַבְּרִיאָה הַשְּׂמִינִית אֲחֵרָה אֲחֵרָה לֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה וְלֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה
16	If the land is consecrated as of the jubilee year, its assessment stands.	וְהִנִּיחַ אֶת הַבְּרִיאָה הַשְּׂמִינִית אֲחֵרָה אֲחֵרָה לֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה וְלֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה
17	But if the land is consecrated after the jubilee, the years that are left until the jubilee year, and the assessment shall be so reduced;	וְהִנִּיחַ אֶת הַבְּרִיאָה הַשְּׂמִינִית אֲחֵרָה אֲחֵרָה לֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה וְלֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה
18	and if the one who consecrated the land wishes to redeem it, one-fifth must be added to the sum at which it was assessed, and it shall be passed back.	וְהִנִּיחַ אֶת הַבְּרִיאָה הַשְּׂמִינִית אֲחֵרָה אֲחֵרָה לֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה וְלֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה
19	But if the one [who consecrated it] does not redeem the land, and the land is sold to another party, it shall no longer be redeemable;	וְהִנִּיחַ אֶת הַבְּרִיאָה הַשְּׂמִינִית אֲחֵרָה אֲחֵרָה לֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה וְלֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה
20	when it is released in the jubilee, the land shall be holy to יהוה, as land proscribed; it becomes the priest's holding.	וְהִנִּיחַ אֶת הַבְּרִיאָה הַשְּׂמִינִית אֲחֵרָה אֲחֵרָה לֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה וְלֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה
21	If one consecrates to יהוה land that was purchased, which is not one's land-holding,	וְהִנִּיחַ אֶת הַבְּרִיאָה הַשְּׂמִינִית אֲחֵרָה אֲחֵרָה לֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה וְלֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה
22	the priest shall compute the proportionate assessment up to the jubilee year, and the assessment shall be paid as of that day, a sacred portion to יהוה.	וְהִנִּיחַ אֶת הַבְּרִיאָה הַשְּׂמִינִית אֲחֵרָה אֲחֵרָה לֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה וְלֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה
23		וְהִנִּיחַ אֶת הַבְּרִיאָה הַשְּׂמִינִית אֲחֵרָה אֲחֵרָה לֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה וְלֹא יִשְׁחָט וְלֹא יִנְחָה

43 For the land shall be forsaken of them, making up for its sabbath years by being desolate of them, while they atone for their iniquity; for the abundant reason that they rejected My rules and spurned My laws.

44 Yet, even then, when they are in the land of their enemies, I will not reject them or spurn them so as to destroy them, annulling My covenant with them: for I am their God.

45 I will remember in their favor the covenant with the ancients, whom I freed from the land of Egypt in the sight of the nations to be their God: I, הוהי.

46 These are the laws, rules, and instructions that I established, through Moses on Mount Sinai, with the Israelite people.

את־עֲוֹנָם יָעַן וּבִלְעֹן בַּמִּשְׁפָּטִי מֵאֶסֶן וְאֶת־חֻקֹּתַי גָּעִלָה נַפְשָׁם: וְהָאָרֶץ תִּעָזֵב מֵהֶם וְתָרַץ אֶת־שְׁבֹתֶיהָ בַּהֲשֹׁמֶה מֵהֶם וְהֵם יִרְצֹו וְלֹא־יַעֲלֹתֶם לְכָלֹתָם לַהֲפֹר בְּרִיתִי אִתָּם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: וְאִרְגֹּם־זֹאת בְּהִיּוֹתָם בָּאָרֶץ אֲיִבֵיהֶם לֹא־מֵאֲסוּתִים

וְלֹא־יַעֲלֹתֶם לְכָלֹתָם לַהֲפֹר בְּרִיתִי אִתָּם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לִהְיוֹת לָהֶם לְאֱלֹהִים אֲנִי יְהוָה: וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית רֵאשִׁיטִים אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֹתָם

אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה בִּילְוֹ וּבִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהָר סִינַי בְּיַד־מֹשֶׁה: אֵלֶּה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים וְהַתּוֹרוֹת

27

1 והוהי spoke to Moses, saying:

2 Speak to the Israelite people and say to them: When any party explicitly*explicitly Cf. note at Lev. 22.21. vows to הוהי the equivalent for a human being,

3 the following scale shall apply: If it is a male from twenty to sixty years of age, the equivalent is fifty shekels of silver by the sanctuary weight;

4 if it is a female, the equivalent is thirty shekels.

5 If the age is from five years to twenty years, the equivalent is twenty shekels for a male and ten shekels for a female.

6 If the age is from one month to five years, the equivalent for a male is five shekels of silver, and the equivalent for a female is three shekels of silver.

7 If the age is sixty years or over, the equivalent is fifteen shekels in the case of a male and ten shekels for a female.

8 But if one cannot afford the equivalent, that person shall be presented before the priest, and the priest shall make an assessment; the priest shall make the assessment according to what the vower can afford.

9 If [the vow concerns] any animal that may be brought as an offering to הוהי, any such that may be given to הוהי shall be holy.

וַיִּדְבֹר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ כִּי יִפְלֹא נָדָר בְּעֶרְכָּךְ נִפְשָׁת לַיהוָה: דִּבֶּר אֶל־בְּנֵי

בְּרִשְׁשֵׁים שְׁנָה וְהָיָה עֶרְכָּךְ חֲמִשִּׁים שֶׁקֶל כֶּסֶף בַּשֶּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ: וְהָיָה עֶרְכָּךְ הַזֶּכֶר מִבֶּן עֶשְׂרִים שְׁנָה וְעַד

וְאִם־נִקְבָּה הִוא וְהָיָה עֶרְכָּךְ שְׁלֹשִׁים שֶׁקֶל:

שְׁנָה וְהָיָה עֶרְכָּךְ הַזֶּכֶר עֶשְׂרִים שֶׁקֶלִים וְלִנְקֵבָה עֶשְׂרֵת שֶׁקֶלִים: וְאִם מִבְּרַחֲמֶשׁ שָׁנִים וְעַד בְּרַעֲשָׁרִים

הַזֶּכֶר חֲמִשֶּׁה שֶׁקֶלִים כֶּסֶף וְלִנְקֵבָה עֶרְכָּךְ שְׁלֹשֶׁת שֶׁקֶלִים כֶּסֶף: וְאִם מִבְּרַחֲמֶשׁ וְעַד בְּרַחֲמֶשׁ שָׁנִים וְהָיָה עֶרְכָּךְ

אִם־זָכָר וְהָיָה עֶרְכָּךְ חֲמִשֶּׁה עֶשֶׂר שֶׁקֶל וְלִנְקֵבָה עֶשְׂרֵת שֶׁקֶלִים: וְאִם מִבְּרַעֲשִׁים שְׁנָה וְנִמְעָלָה

אֹתוֹ הִכְתּוּן עַל־יָד אֲשֶׁר תִּשְׁגֶּה יָד הַנָּדָר יִצְרִיכֶנּוּ הִכְתּוּן: וְאִם־מֶן הוּא מִעֶרְכָּךְ: וְהִעֲמִידוּ לִפְנֵי הַכֹּהֵן וְהִעֲרִיף:

מִמֶּנָּה קִרְבוּ לַיהוָה כֹּל אֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ לַיהוָה יְהִי־קֹדֶשׁ: וְאִם־בַּהֶמָּה אֲשֶׁר יִקְרִיבוּ

30 I will destroy your cult places and cut down your incense stands, and I will heap your carcasses upon your lifeless fetishes. I will spurn you.

31 I will lay your cities in ruin and make your sanctuaries desolate, and I will not savor your pleasing odors.

32 I will make the land desolate, so that your enemies who settle in it shall be appalled by it.

33 And you I will scatter among the nations, and I will unsheath the sword against you. Your land shall become a desolation and your cities a ruin.

34 Then shall the land make up for its sabbath years throughout the time that it is desolate and you are in the land of your enemies; then shall the land rest and make up for its sabbath years.

35 Throughout the time that it is desolate, it shall observe the rest that it did not observe in your sabbath years while you were dwelling upon it.

36 As for those of you who survive, I will cast a faintness into their hearts in the land of their enemies. The sound of a driven leaf shall put them to flight. Fleeing as though from the sword, they shall fall though none pursues.

37 With no one pursuing, they shall stumble over one another as before the sword. You shall not be able to stand your ground before your enemies,

38 but shall perish among the nations; and the land of your enemies shall consume you.

39 Those of you who survive shall be heartsick over their iniquity in the land of your enemies; more, they shall be heartsick over the iniquities of their forebears;

40 and they shall confess their iniquity and the iniquity of their forebears, in that they trespassed against Me, yea, were hostile to Me.

41 When I, in turn, have been hostile to them and have removed them into the land of their enemies, then at last shall their obdurate*obdurate Others “uncircumcised”; lit. “blocked.” heart humble itself, and they shall atone for their iniquity.

42 Then will I remember My covenant with Jacob; I will remember also My covenant with Isaac, and also My covenant with Abraham; and I will remember the land.

וְנָתַתִּי אֶת־פְּגִירְכֶם עַל־פְּגִירֵי גִלּוּלֵיכֶם וְנִגְעִלָה נַפְשִׁי אֲחֵכֶם: וְהִשְׁמַדְתִּי אֶת־בִּמְתֵּיכֶם וְהִכְרַתִּי אֶת־חֲמֻנֵיכֶם

חֲרָבָה וְהִשְׁמֹותַי אֶת־מִקְדָּשֵׁיכֶם וְלֹא אֶלִיח בְּרִית נִיחָחֲכֶם: וְנָתַתִּי אֶת־עֲרִיכֶם

וְהִשְׁמֹתי אֲנִי אֶת־הָאָרֶץ וְשָׁמְמוּ עֲלֶיהָ אֲיִבֵיכֶם הַיֹּשְׁבִים בָּהּ:

אֲחֲרֵיכֶם חֲרָב וְהָיְתָה אֶרְצְכֶם שְׁמָמָה וְעֲרִיכֶם יִהְיוּ חֲרָבָה: וְאִתְּכֶם אֲזִכָּרָה בְּגוֹיִם וְהִרִיקֹתִי

וְאִתָּם בָּאָרֶץ אֲיִבֵיכֶם אֵן תִּשְׁבַּת הָאָרֶץ וְהָרַצְתָּ אֶת־שְׁבֹתֶיהָ: אֹן תִּרְצָה הָאָרֶץ אֶת־שְׁבֹתֶיהָ כֹּל יְמֵי הַשְּׁמָמָה

תִּשְׁבַּת אֵת אֲשֶׁר לֹא־שָׁבַתָה בִּשְׁבֹתֶיכֶם בִּשְׁבֹתְכֶם עֲלֶיהָ: כֹּל־יְמֵי הַשְּׁמָמָה

וְרַדְף אֹתָם קוֹל עֵלָה נָדָף וְנָסוּ מִנְּסִי־חֲרָב וּנְפִלוּ וְאִין וְרָף: וְהִנְשֹׂאֲרִים בָּכֶם וְהִבְאִיתִי מוֹרָן בְּלִבְכֶם בְּאַרְצָת אֲיִבֵיכֶם

כִּמְפַנִּי־חֲרָב וְרַדְף אִין וְלֹא־תִהְיֶה לָכֶם תְּקוּמָה לִפְנֵי אֲיִבֵיכֶם: וְכִשְׁלוּ אִישׁ־בְּאֹחֻיו

וְאָבְדֹתֶם בְּגוֹיִם וְאָכְלָה אֹתְכֶם אֶרֶץ אֲיִבֵיכֶם:

יִמְלְוּ בְּעוֹלָם בְּאַרְצָת אֲיִבֵיכֶם וְאֵף בְּעוֹנַת אֲבֹתָם אִתָּם יִמְקוּ: וְהִנְשֹׂאֲרִים בָּכֶם

אֲבֹתָם בַּמַּעֲלָם אֲשֶׁר מַעֲלִיבִי וְאֵף אֲשֶׁר־הִלְכוּ עִמִּי בְּקִרִי: וְהִתְנַדְּו אֶת־עֲוֹנָם וְאֶת־עֲוֹנִי

בָּאָרֶץ אֲיִבֵיכֶם אֹרִיצֹן יִכְלַע לִבְבֶּם תַּעֲלֹל וְאֵן יִרְצֹו אֶת־עֲוֹנָם: אֲפִי־אֲנִי אֵלֶךְ עִמָּם בְּקִרִי וְהִבְאִיתִי אֹתָם

אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאֵף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזָכָר וְהָאָרֶץ אֲזָכָר: וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יִשְׁעֻבֹב וְאֵף